

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Ex Decretal. tit. de praesumpt. c. 14. Litteras vestras.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

vel vehementi, aut aliquam penam pecuniaria: A quamquam hac fieri non debeant nisi cum magna consideratione, & quando iudicia non credunt sufficienter purgata. hac ibi. Quod mihi iustissimum videtur, & observandum penitus in praxi, quoties is casus occurreret, qui sapissime occurrere solet. atque hoc etiam sensisse videtur Eymericus si diligenter inspiciatur. 3. p. in 3. modo processum fidei terminandi. nu. 137.

Quando in- iungendū reo vt publice fidei laudet, errores detestetur. f. Præcipias insuper ei districtè, vt in prædicta, & alijs villis. Hunc locum pulchrè interpretatur Zachinus de hæreticis c. 20. nu. 2. ver. item si talis. Repertorium verbo, penitentia. vers. item si male. & similis omnino penitentia iniungitur per Ioannem XXII. in extrauag. Vas electionis. de hæret. in sine relata in hac 2. parte.

Est autem hæc penitentia valde cõueniens: nam medicina debet esse morbo contraria. itaque si de fide verbis aut factis male senserit, iubendus est eã publice laudare, & predicare, & contrarios errores disteteri: sed hæc penitentia doctis, non imperitis imponenda est.

Qualis sit pœna deficientis in purgatione. g. Quod si forsan in purgatione defecerit. Sed qua est pœna deficientis in purgatione? vide Hostiæ sem in Sum. tit. de purg. cano. §. que sit pœna. nu. 7.

Receptum tamen est, deficientem in purgatione pro cõuictis, & in causa nostra pro cõsumato hæretico habendum esse. c. de hoc, & cap. insinuatim, de simonia. vbi communiter Doct. Panormitanus, & alij communiter hic. Bernardus in Lucerna, verbo, purgatio. nu. 7. & cum in tribumali inquisitionis receptum nunc sit, vt fiscalis semper accuset, consequitur planè, vt pœna ordinaria reus in purgatione deficiens puniri debeat, itaque & curiæ seculari relin qui poterit ultimo plectendus supplicio.

Deficiens in purgatione pro conuictis. Deficiens in purgatione si peniteat, an recipiendus. Sed quid si peniteat, & misericordiam imploret erit ne audiendus? & verius, et receptius est, ut audiatur & admittatur ad Ecclesiæ gremium: sicut, n. is, qui verè conuictus vel confessus est, si admitti humiliter postulet, non traditur curiæ seculari, multo minus is tradi debet, qui per probationem solum præsumptiuam qualis est purgatio, conuictus est. et hæc sententiam sequitur hic Panormitanus, & Hostiæ sis, & ceteri communiter. Vmbertus in opere iudiciali, verbo, purgatio. num. 16. ver. nota etiam. Simancas de catho. instit. tit. 56. n. 16. idem in enchyridio, tit. 54. nu. 14. eleganter, & copiosè Bernardus in Lucerna, verbo purgatio. §. 9.

Deficiens in purgatione q̄ alias incidit in hæresim, curiæ seculari tradendus. Ceterum animaduertendū est, quod si deficiens in purgatione alias incidisset in hæresim, nunc ex deficiencia in purgatione tanquam conuictus, & relapsus curiæ seculari penitus tradendus esset: ita præci

tati: vnde amplius consequitur, vt periculum proximo relatum euitetur, non esse facile purgationem canonicã per Inquisitores reis indicendam: est enim fragilis, fallax, & incerta, cū ab aliorū opinionibus, & voluntate p̄deat. Itaq; in Hispanijs quadam cõstitutione Madriliana anni Domini 1561. cap. 47. his ferme verbis salubriter cautum est: Ob malitiã humanam purgatio canonica periculosissimum est remedium, his præsertim temporibus: ideoq; non multum est in vsu, quare illo vtendū raro, & cum magna cautela. Mea hæc est sententia, iustius & salubrius esse ad alias pœnas arbitrarías, aliaque remedia confugere. Cætera huc spectantia, & in primis quæ pertinent ad ritum purgationis, dicã cū Eym. 3. p. in 2. modo processum fidei terminandi. h. Sane in purgationibus faciendis. Hęc verba, quæ sequuntur vsque in finem huius capituli, desumpta sunt ex c. cõstitutus, §. sane, de purg. cano. habentur in tribus Codicibus Barcinonen. impresso, Bononien. & Codice Cardinalis de Gabara: absunt tamen a Sabellano: Rẽstituta sunt autẽ suã integritati ex dicto c. cõstitutus. §. sane. Eymericū uero ideo retuli, vt hinc colligeremus, quales esse debeant compurgatores: de quo diximus paulo antea, vers. Obseruandum hic est.

Ex Decret. tit. de presumpt.

Innocentius III. Niuernen. Episcopo, & Archidiacono Bituricen.

Propter presumptionem etiam vehementem, non debet quis de graui crimine condemnari.

C A P. XIII.

BITTERAS a vestras accepimus, cõtinẽtes, quod cum causa, quæ uerititer Aluisiodorẽsem Episcopum, & quosdam Burgenfẽs de Charitate, quos idem Episcopus de hæresi imperebat, uobis & Abbati Collon. a Sede Apostolica delegata fuisset, vtraque pars vos duos sub certa persona sibi arbitros statuerunt, delegata uobis potestate nihilominus referuata. G. autem lator præsentium vnus ex illis, hæresim suam fuerat publicã uoce confessus, & de fratre suo similiter recognouerat, quod eodem secum laborabat errore: & infra, Nos uero prædictum G. suspectum de hæresi, vehementer habuimus: tum quia quod ante dixerat, postea se dixisse negauit; tum quia vel mendacium prius dixit in fratrem, asserendo illum hæreticum, vel periurium postea commisit in Deum, purgando illum de hæresi: quorum vtrumque reddit illum valde suspectum: quanquam uerisimilius uideatur, quod eo tempore, quo tanquam uerè penitens ab hæresi reuertebatur a fide, tam graue mendacium non dixisset, præsertim in fratrem, quem tanquam charissimum non asseruisset hæreticū, nisi fuisset accensus Zelo fidei orthodoxæ; vnde presumitur, quod cū postea purgauit illū de

de heresi turpiter deieravit. Quocirca madamus quatenus cum propter solam suspicionem (quāvis vehementem) nolumus illum de tam graui crimine condemnari, talem et tantam securitatē recipiat ab ipso, præter iuratoriā cautionem, quod timore pænæ corporalis debeat coerceri, discretam ei penitentiam iniungentes, ex qua valeat apparere, vtrū in tenebris ambulet, an in luce: vtrum ve sit vere penitens, an fictē conuersus: & si eum hoc modo verum catholicū cognoueritis, non sinatis ipsum indebite molestari: alioquin eum tanquam hæreticum condemnetis.

COMMENT. XV.

Litteras vestras.) Hoc rescripto aperte refellit eorum opinatio, qui dicunt in crimine heresis sufficere ad condemnandū leuiore probationes: quoniam ob graue delictum non debet quisquā puniri pœna ordinaria, etiam ob vehementes præsumptiones, vt hic. Tradunt Innocentius in c. quia verissimi, de præsum. Butrius, Cardinalis. & alij, in c. affer te, eo. tit. Palacius Rubius in allegatione de heresi. §. 11. Ioannes Imola in Clemen. 1. de heret. Perusinus in c. accusatus, de hereticis lib. 6. Oldradus conf. 210. incipien. regularis habet traditio. Fraciscus Squillacensis tract. de fide catho. c. 13. nu. 3. copiose Ioannes Roias singula. 165. Simancas de catho. instit. tit. 5. §. 1. nu. 11. & alij, quos omitto consulto: quam sententiam probat apertissimè hoc rescriptū ibi: Quocirca mandamus.

Ex leu. præsumptionib. memoriam datur.

In crimine heresis cōstiti cōtra conuictos tenentur.

Filius de mortua patrem hereticū, nullas pœnas in hereticorum filiis iure laici sentit.

A maiest. quod & verum est, & in praxi seruandum, quoties is casus occurreret, ne villo modo tantum secus ex defectu denūciationis remaneat impunitum. tradit cæteris copiosius Alfonso Castus lib. 2. ca. 26. de iusta heret. puni. et nominatim definiuit Federicus Romanorum imperator, in l. cōmissi nobis celtus, ubi post latas pœnas in hereticos, eorumque cōplices, & filios, subdit: Nec quidem a misericordia finib. duximus excludendū, vt si qui paternæ heresis nō sequaces, latentē patrū perfidiā reuelauerint, quacūq; reatus illorū animaduersione plectantur, prædictæ punitioni nō subiaceat innocentia filiorum. Hæc ibi. Has autē Federici leges multi Pontifices cōprobarūt, vt suo loco diximus.

B Quamquam verisimiliter videatur, Sed cui dicto stabitur, primo, vel secūdo, et breuiter respondeo, speciale esse in crimine heresis, vt posteriori, non priori dicto fides adhibeatur, cap. accusatus, §. licet, de heret. lib. tradit Eym. 3. p. q. 65. vbi dixi Couar. lib. 2. c. 13. nu. 9. var. resol. 10ā. Roias singul. 194. & 206. & alij, quos citauit apud Eymericum præfato loco, ibi videns.

Speciale est in crimine heresis, vt posteriori, non priori dicto fides adhibeatur, cap. accusatus, §. licet, de heret. lib. tradit Eym. 3. p. q. 65. vbi dixi Couar. lib. 2. c. 13. nu. 9. var. resol. 10ā. Roias singul. 194. & 206. & alij, quos citauit apud Eymericum præfato loco, ibi videns.

C Ex qua valeat apparere, vtrū in tenebris ambulet, an in luce: Id est, vt cognoscatur an sit vere vel fictē conuersus; quod ex sequentibus signis apparbit, si paratus est securitatem, & cautionē dignā præstare: si iniunctā penitentia humiliter recipiat, receptamque patienter & vere adimpleat; quod si hæc desint, aut ex his alterum, non censetur vere penitens, & conuersus. ita Ioan. And. Hostien. & Pa normitanus hic, quos cæteri sequuntur.

Quib. signis cognoscatur an quis sit vere uel fictē conuersus.

Ex Decretalibus tit. de penis.

Honorius III. Preposito, Archidiacono, & H. Canonico Suesion.

Domino excommunicato manente, subditi fidelitatem non debent, & si longo tempore in ea persistit, & monitus non paruerit Ecclesie, ab eius debito absoluntur.

CAP. XIII.

GRAVEM capituli Laud. recepimus questionem, quod cum Comes Registren. pro multis iniurijs, quas irrogat eis dē per iudices a Sede Apostolica delegatos excommunicationis vinculo fuerit innodatus; idem per duos annos, & amplius in excommunicatione persistens, iuri parere pertinaciter renuit, clauis ecclesie contemnendo. Lice t igitur huiusmodi pertinacia non careat scrupulo hæreticæ prauitatis: volentes tamen nobilitati parcere Comitis su prædicti: Dilcretionē uestrā mandamus, quatenus si Comes prædictus post commotionem uestram nō paruerit plenē iuri, vos Ecclesie in quibus aliquod ius habere dignoscitur, ab eius debito absoluentes, fideles ipsius (quam diu in excommunicatione persistit) ab eius fidelitatis iuramento denuntietis penitus absolutos.

E